

Gedragsprotocol

Inhoudsopgave

Inhoud

Inleiding	3
Visie	3
Missie – Waarom bestaan we?	3
Gedragprotocol De Lichtboei	3
1. Hoe zorgen we dat iedere leerling zich prettig en fijn voelt op de Lichtboei?	4
1.1 Preventief	4
1.2 Kanjertraining	4
1.3 Afspraken	6
1.4 Signaleren van zorg	6
2. Grensoverschrijdend gedrag (fysiek, mentaal of emotioneel)	7
2.1 Wat is grensoverschrijdend gedrag?	7
2.2 Onmacht versus Onwil	7
2.3 Voorbeelden grensoverschrijdend gedrag	8
2.4 Grensoverschrijdend gedrag in de vorm van pesten	10
2.4.1 Definitie pesten t.o.v. plagen	10
2.5 Schoolklimaat	11
2.6 Melden van grensoverschrijdend gedrag	12
2.6.1 Stappenplan pesten en grensoverschrijdend gedrag	13
Bijlage 1: Brief overtreden gedragslijn	16
Bijlage 2 Interventieladder	17
Bijlage 3 stappenplan kanjertraining	18

Inleiding

Visie

'De Lichtboei' is een basisschool die vanuit een christelijke levensvisie op opvoeding en onderwijs kinderen wil begeleiden. Bijbelse waarden en normen zijn ons uitgangspunt om te werken aan een klimaat van veiligheid, plezier, respect en wederzijds vertrouwen. Ons onderwijs is gericht op het volgen en begeleiden van kinderen in hun ontwikkeling tot zelfstandig denkende en handelende mensen.

Missie – Waarom bestaan we?

Wij vinden het belangrijk dat uw kind met plezier naar school gaat en een fijne schooltijd heeft samen met andere kinderen en dat dit een goede basis vormt om veel te leren. Elk kind moet tot zijn recht komen. Wij proberen alert te zijn op discriminatie en pesten en werken vooral aan het voorkomen ervan. Steekt dit toch de kop op, dan proberen we direct in te grijpen. U, als ouder, speelt daarbij een belangrijke, stimulerende rol. Om een veilig en ordelijk schoolklimaat te scheppen gelden er regels op 'De Lichtboei'. Orde, rust en regelmaat zorgen ervoor dat er aandacht en ruimte voor elk kind is.

Gedragprotocol De Lichtboei

Dit gedragsprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen, zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. De Kanjertraining geeft aan dat we allemaal verschillend (mogen) zijn. Ieder kind heeft talenten; dingen waar hij of zij goed in is. Werken aan en werken met je talenten zorgt voor passie. Het inspireert anderen, waardoor je met en van elkaar kunt leren. Conflicten horen erbij en geven je de mogelijkheid je verder te ontwikkelen. Dit betekent dat wij kinderen de kans geven zelf hun conflicten op te lossen. Zo worden de kinderen klaargemaakt voor hun toekomst, zodat zij op eigen wijze de wereld mooier kunnen maken

Soms gaat het wel eens mis en wordt er grensoverschrijdend gedrag vertoond. Dit willen wij op de Lichtboei serieus aanpakken, daarom werken wij met Kanjertraining. Dit protocol bevat een gedragslijn voor grensoverschrijdend gedrag. Het protocol is opgesteld voor alle betrokkenen op onze school. Het geeft aan hoe we met elkaar omgaan en hoe te handelen als er grensoverschrijdend gedrag wordt vertoond. De leerlingen, het team en de ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit protocol (zie 3.1 en 3.2).

Dit protocol sluit aan bij het gedachtegoed van de Kanjertraining, zoals wij dat op school aanbieden aan de leerlingen.

1. Hoe zorgen we dat iedere leerling zich prettig en fijn voelt op de Lichtboei?

1.1 Preventief

Op school werken wij in groep 1 t/m 8 met de Kanjertraining. Ieder schooljaar starten we met de 'Gouden weken'. Hierbij maken we gebruik van de lessen uit de Kanjertraining. Deze 'Gouden weken' ligt de nadruk op het leggen van verbindingen, werken aan een goede sfeer in de klas en het neerzetten van de principes van de Kanjertraining ('Dit doen we wel') als fundament voor de rest van het schooljaar.

1.2 Kanjertraining

Kanjertraining bevordert het onderlinge vertrouwen in de groep. Vertrouwen is de basis voor het creëren van rust in de klas, het stimuleren van sociale veiligheid en een prettig schoolklimaat. De Kanjertraining bestaat uit een serie lessen met bijbehorende oefeningen om de sfeer in de klas (preventief) goed te houden of te verbeteren.

Met de Kanjertraining leren leerlingen, leerkrachten en ouders op een positieve manier te handelen in sociaal (stressvolle) omstandigheden. Het motto van de Kanjertraining is: 'Wat je meemaakt is interessant, naar of vervelend, maar hoe je ermee omgaat is belangrijker, dat vormt je'.

1.2.1 Kanjerafspraken

De belangrijkste afspraak over het pesten luidt:

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden.

Binnen onze school hanteren wij de regels die horen bij de

Kanjertraining:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

1.2.2 Kernpunten in de aanpak

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met feedback die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Voorbeeldgedrag

Het voorbeeld van de leerkrachten en van de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een

klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor een goed pedagogisch klimaat, waarbij de nadruk wordt gelegd op “denken in oplossingen” en het geven van complimenten.

De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

- We gaan respectvol met elkaar om.
- We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media.
- Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar.
- We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

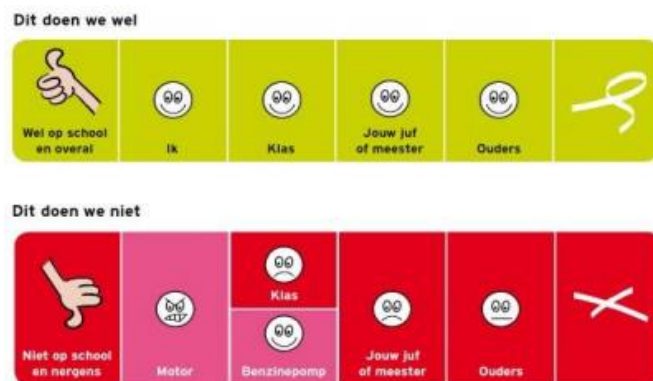
Kanjerleerkrachttaal

De ‘Kanjertaal’ is de manier waarop we elkaar aanspreken passend bij de Kanjertraining. Deze taal wordt binnen de hele school gesproken.

- Je benoemt wat je ziet en hoort. “Ik hoor je steeds lachen tijdens het zelfstandig werken.”
- Geef aan wat het met jou doet. “Het stoort mij bij mijn instructie.”
- Vraag of het de bedoeling van haar/hem is.
- Bij ja, gebruik eerst leiderstaal en bij geen effect volgt een sanctie. Als dit écht de bedoeling is, nooit accepteren.
“Is het jouw bedoeling om mij/ons te storen bij het werken?” “Stoppen, nu!”
- Bij nee geef je erkenning. “Fijn, wat ga je nu doen?” “Goed dat je nu rustig gaat werken, wij kunnen nu ook goed doorwerken. Succes

1.2.3 Werkwijze Kanjertraining

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie. Alle leerkrachten zijn hiervoor gecertificeerd. Alle leerkrachten geven minimaal eens per week les uit de Kanjertraining. Deze lessen worden verbonden aan alles wat er op school gebeurt.

We vinden het belangrijk de leerlingen positief te benaderen, hiervoor gebruiken we de 'Dit doen we wel'- poster. Tevens maakt de Kanjertraining gebruik van de 'Stopmethode' ("Wil je daarmee stoppen?", "Dit vind ik niet leuk!"), deze wordt regelmatig met de leerlingen besproken. De leerkracht neemt hier een neutrale, leidende positie in. De oplossing van een conflict moet in redelijke mate tegemoetkomen aan de wensen van alle betrokkenen. Als de oplossing voor beiden goed is, spreken we van een 'win-win' situatie.

Binnen de kanjerlessen is er ook aandacht voor mediawijsheid, vanaf groep 7 krijgen de leerlingen hierin les, waarbij ook cyberpesten aan de orde komt.

1.3 Afspraken

In de groepen 1 t/m 3 worden de afspraken van de Kanjertraining aan de hand van de posters en lessen kenbaar gemaakt. De leerlingen zetten onder de poster 'Dit doen we wel' van de Kanjertraining een 'dikke duim', om aan te geven dat zij dit positieve gedrag willen laten zien.

In de groepen 4 t/m 8 wordt dit protocol bespreekbaar gemaakt in de klas, zodat de leerlingen op de hoogte zijn van de inhoud. De leerlingen maken aan de hand van wat zij willen laten zien op school een visie en een missie. Hierin geven zij weer op welke manier zij vorm willen geven aan de afspraken, geldend op onze school en op welke manier zij hieraan willen gaan werken.

1.4 Signaleren van zorg

Veel problemen kunnen vroegtijdig voorkomen worden en worden opgepakt. Echter, soms komt het ook voor dat het misgaat. Onze school heeft verschillende instrumenten in gebruik om zorg te signaleren. Op deze manier willen wij proactief handelen.

Er worden gedurende het schooljaar verschillende instrumenten van de Kanjertraining (KanVas) ingezet om gedrag te signaleren. Deze instrumenten zijn:

- leerkrachtvragenlijst groep 1/m 8 (2 keer per jaar)
- leerlingvragenlijst groep 5 t/m 8 (2 keer per jaar)
- sociale veiligheidslijst leerlingen (minimaal 1 keer per jaar begin november, eventueel in mei om de ingezette interventies te monitoren)
- leerling-sociogram groep 3 t/m 8

Taken en verantwoordelijkheden:

- Kanjer Coördinatoren: coördinerende en informerende rol m.b.t. lesgeven, afname, controleren en analyseren.
- Leerkrachten: uitvoeren van de lessen, verantwoordelijk voor tijdige afname en analyse, uitvoering interventies op groeps- en leerlingniveau.
- Intern begeleider: meedenken na analyseren op groepsniveau en bij uitval op leerlingniveau
- Directie: eindverantwoordelijk

Leerkrachten analyseren de vragenlijsten volgens het 'Stappenplan KanVAS Analyseren'. Zie bijlage. Hierin wordt ook duidelijk beschreven wanneer de intern begeleider, ouders en externe instanties betrokken (kunnen) worden. Interventies leerling-, groeps- en schoolniveau worden, daar waar nodig, ingezet. Op deze manier brengt de school stelselmatig in kaart of leerlingen zich niet fijn voelen, gepest voelen, bang zijn gepest te worden en of ze zelf aangeven te pesten. De school is alert wanneer leerlingen hoge scores halen bij de uitkomsten 'welbevinden', 'sociale veiligheidsbeleving', 'ongelukkig' en 'somber', die kunnen duiden op gepest worden. De uitkomsten worden verwerkt in handelingsplannen op Sociaal Emotionele Ontwikkeling.

2. Grensoverschrijdend gedrag (fysiek, mentaal of emotioneel)

2.1 Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag waarmee de ander schade op fysiek, mentaal of emotioneel vlak wordt toegebracht. Vaak heeft grensoverschrijdend gedrag ook te maken met machtsmisbruik. Dit gedrag kan opzettelijk, maar ook onopzettelijk zijn. Vaak is dergelijk gedrag zelfs niet kwetsend bedoeld en beseft de dader niet dat anderen er aanstoot aan nemen. Degene die ermee wordt geconfronteerd kan het alsnog als ongewenst en onaangenaam ervaren. Grapjes maken of een leerling/leerkracht/collega een knuffel geven is dus niet per definitie grensoverschrijdend. Als de ander het maar goedkeurt. Iets valt onder grensoverschrijdend gedrag als het gaat om handelingen die niet door de betrokken personen worden geaccepteerd.

2.2 Onmacht versus Onwil

De Kanjertraining heeft als uitgangspunt dat leerlingen zich niet willen misdragen, maar het gaat weleens mis. Dat is niet erg, daar leren ze van. Toch zijn er soms leerlingen die zich wel willen misdragen. We maken dan ook een onderscheid tussen onmacht en onwil in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Bij sommige leerlingen is het moeilijk vast te stellen of er sprake is van onmacht/onvermogen/beperving of onwil. De Kanjertraining is van mening dat hier een 'streng' onderscheid in moet worden gemaakt. Dit onderscheid zit door de hele Kanjertraining heen. In bijlage 3 vindt u een stappenplan waarmee de leerkracht met de desbetreffende leerling in gesprek kan gaan om te achterhalen, of het onwil of onvermogen is.

Onmacht

Leerlingen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouder(s) van deze leerling. Het kan zijn dat een leerling het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Maar desondanks probeert de leerling er iets van te maken. Zo zijn er leerlingen met onvermogen zoals autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andersoortige beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Dat het misgaat is niet erg. Het zijn leermomenten, maar er zijn wel grenzen. Tijdens de leerlingbesprekingen met de intern begeleider wordt gekeken welke ondersteuning, begeleiding of training ingezet kan worden. Ook kan de hulpvraag in het ZorgadviesTeam (ZAT) worden besproken. Ouders zijn altijd aanwezig tijdens een ZAT-overleg, zodat school en ouders gezamenlijk op kunnen gaan in de begeleiding van het kind.

Onwil

Heeft een leerling de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk wil gedragen en met niemand rekening wil houden, dan reageert de school grensstellend. Ouders worden betrokken bij het feit dat hun kind het verlangen heeft zich te misdragen. Zie voor de concrete invulling van betrokkenen en verantwoordelijkheden de Interventieladder. De mentaliteit van een kind is immers de verantwoordelijkheid van de ouders. Hierbij vervullen we als school een ondersteunende rol. Een kind wat gelukkig is, vertoont geen grensoverschrijdend gedrag. Misdragen is een noodsignaal van een kind, het heeft hulp nodig. Tijdens de leerlingbesprekingen met de intern begeleider wordt gekeken welke ondersteuning, begeleiding of training ingezet kan worden. Ook kan de hulpvraag in het ZorgadviesTeam (ZAT) worden besproken. Ouders zijn altijd aanwezig tijdens een ZAT-overleg, zodat school en ouders gezamenlijk op kunnen gaan in de begeleiding van het kind.

2.3 Voorbeelden grensoverschrijdend gedrag

2.3.1 Fysiek geweld

Fysiek geweld is opzettelijke ongewenste lichamelijke mishandeling, al dan niet met behulp van een voorwerp, substantie of wapen. Lichamelijke mishandeling kan zich o.a. uiten door duwen, schoppen, trekken of slaan met pijn of letsel als gevolg. Met fysieke agressie wil men iets, een ander of zichzelf, iets aandoen.

Als hoofdregel geldt de afspraak: Er wordt op school geen enkele vorm van lichamenlijk of verbaal geweld, zowel door kinderen als door volwassenen, getolereerd.

In relatie leerkracht – kind

Lichamenlijk geweld als straf tegen een kind wordt niet getolereerd. Gebeurt dit door een emotionele reactie of in een reflex toch, dan meldt de leerkracht dit direct aan de directie. De ouders/verzorgers van het betrokken kind worden direct geïnformeerd. Als de ouders/verzorgers van het kind een klacht willen indienen, dan nemen zij hiervoor contact op met de vertrouwenspersoon van de school en zal er een gesprek plaatsvinden. Indien naar de mening van de ouders/verzorgers geen bevredigende oplossing wordt gevonden, dan bemiddelt de vertrouwenspersoon bij een gesprek met de externe vertrouwenspersoon van Aves, die voor de verdere afhandeling volgens de geldende procedure zorgdraagt. Directeur kan afstemming zoeken met de bovenschools onderwijskundig adviseur.

In relatie overige volwassenen - kind op school

Bij lichamenlijk geweld door een volwassene, niet zijnde een medewerker van de school, wordt dit gemeld bij de directie. Deze tracht te bemiddelen tussen de betrokken partijen. Bij verwondingen en ernstige situaties zal altijd de politie worden ingeschakeld. Indien de bemiddeling niet leidt tot een bevredigende oplossing, zal de directie zorgdragen voor een contact van de klager met de externe vertrouwenspersoon.

In relatie leerkracht - ouders/verzorgers

Zowel verbaal als lichamenlijk geweld jegens de leerkrachten is voor onze scholen onacceptabel. Bij verbaal of lichamenlijk geweld of bedreiging maakt de leerkracht hiervan melding bij de directeur. Wanneer er sprake is van verbaal of lichamenlijk geweld of bedreiging van de directeur zal hierover contact worden opgenomen met het bestuur van Aves. In alle gevallen, zoals hierboven genoemd, zal gemeld worden bij het bestuur van Aves. Na overleg met het slachtoffer zal aangifte van het delict worden gedaan bij de politie. Als het slachtoffer zelf geen aangifte kan of wil doen, kan het bestuur van Aves besluiten om aangifte te doen. Het bestuur kan besluiten de betreffende ouder de toegang tot de school te ontzeggen.

In relatie leerkracht - overige volwassenen

Bij het gebruik van verbaal of lichamenlijk geweld tegen personeel van de school door overige volwassenen moet de betrokkene hierover contact opnemen met de directeur. Deze zal na overleg kunnen besluiten de dader de toegang tot de school te ontzeggen. Bij lichamenlijk geweld zal, na overleg met het slachtoffer, aangifte worden gedaan. Als het slachtoffer zelf geen aangifte kan of wil doen, kan het bestuur van Aves besluiten om aangifte te doen.

In relatie kind - kind

Bij het zien van het gebruik van lichamenlijk geweld (niet zijnde een duwtje of een tik) bij kinderen grijpt de leerkracht onmiddellijk in en haalt de vechtenden uit elkaar. Indien nodig en ter voorkoming van verdere escalatie worden de kinderen naar aparte van elkaar gescheiden ruimtes gestuurd.

Indien bovenstaande nodig is, zal de leerkracht de betrokken collega's waarschuwen en het voorval melden bij de directie. Met de betrokken kinderen worden zo spoedig mogelijk gesprekken gevoerd. De ouders/verzorgers worden direct geïnformeerd door de leerkracht(en), bij het zien van het gebruik van lichamelijk geweld (niet zijnde een duwtje of een tik) bij kinderen

In hoofdstuk 2.6 'Stappenplan grensoverschrijdend gedrag' worden de vervolgstappen beschreven.

In relatie kind - leerkracht

Zowel verbaal als lichamelijk geweld van kinderen jegens leerkrachten wordt niet geaccepteerd. Personeelsleden die geconfronteerd worden met vernoemde vormen van geweld maken hiervan melding bij de directeur. In geval van verbaal en/of lichamelijk geweld wordt direct contact gelegd met de ouders. In hoofdstuk 2.6 'Stappenplan grensoverschrijdend gedrag' worden de vervolgstappen beschreven.

In geval van lichamelijk geweld jegens een medewerker zal ook het bestuur van Aves worden geïnformeerd.

2.3.2 Racisme en discriminatie

Racisme kan omschreven worden als een ideologie waarbij uitgegaan wordt van de superioriteit van de ene etnische groep ten opzichte van de andere groep. Discriminatie kan op verschillende zaken betrekking hebben. Denk bijvoorbeeld aan: huidskleur, levensovertuiging, seksuele voorkeur, volksgewoonten zoals kleding en voedsel, of op grond van ziekten.

Wij streven naar optimale omstandigheden die gericht zijn op waarborging van de veiligheid van leerlingen, ouders en medewerkers en die het welzijn en welbevinden bevorderen. In principe is iedereen gelijk en zal ook gelijk behandeld moeten worden. Wij willen als de Lichtboei racisme en discriminatie voorkomen en beperken met behulp van dit protocol.

Het volgende wordt van iedereen binnen de school verwacht:

- Het personeel, de leerlingen en hun ouders worden gelijkwaardig behandeld.
- Er wordt geen discriminerende taal geuit.
- Er wordt voor gezorgd dat er in school geen discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in te gebruiken boeken, lesmaterialen enz.
- Het personeel gaat zodanig met e-mail en internet om dat zij voorkomen dat leerlingen in contact komen met discriminerende teksten of afbeeldingen.
- Er wordt op toegezien dat leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en ouders geen discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.
- De leraar, leerling en ouders nemen duidelijk afstand van discriminerend gedrag en maken dit ook kenbaar.
- Bij discriminatie door personeel wordt een personeelslid door de directeur uitgenodigd voor een gesprek. Bij herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt daarvan melding gemaakt bij het bestuur, dat vervolgens bepaalt of en zo ja welke disciplinaire maatregelen er genomen worden.
- Bij discriminatie door vrijwilligers, stagiaires, ouders en/of leerlingen worden deze door de directeur uitgenodigd voor een gesprek. Bij herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt daarvan melding gemaakt bij het bestuur. Deze bepaalt vervolgens welke maatregelen er worden genomen. In het uiterste geval kan hierbij gedacht worden aan schorsing of verwijdering/ontzegging van betrokkenen tot de school en het schoolterrein.

2.3.3 (Seksuele) intimidatie

Een definitie van (seksuele) intimidatie is: 'elke vorm van gedrag en uiting (verbaal, non-verbaal, schriftelijk of fysiek) dat (seksueel) intimiderend getint is en dat door degene(n) die het ondergaat

als ongewenst wordt ervaren'. (Seksuele) intimidatie is verboden op school en op het schoolplein. Vormen van (seksuele) intimidatie zijn o.a.:

- Intieme vragen over het privéleven.
- Suggestieve opmerkingen.
- Ophangen of laten zien van (seksueel getinte) foto's, video's enz.
- Chantage.
- Betasten, aanraken of aanranden van het lichaam.

2.4 Grensoverschrijdend gedrag in de vorm van pesten

2.4.1 Definitie pesten t.o.v. plagen

De Kanjertraining omschrijft pesten als volgt: Een leerling wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of indirect of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Bij plagen is sprake van incidenten. Echter pesten gebeurt systematisch: een keer per week, een aantal keren per week of regelmatig. Het duidelijkste onderscheid is dit: Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van de leerkrachten om.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat wanneer een leerling zich gepest voelt, de 'pester' in de meeste gevallen niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste leerlingen bereid hiermee te stoppen.

De belangrijkste regel bij het pesten luidt dan ook: Word je gepest, praat er dan thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten:

1. Proberen de leerlingen er eerst zelf uit te komen door "wil je ermee ophouden?" of "ik vind dit niet leuk" te zeggen. Het omschrijven van het gedrag dat niet als leuk ervaren wordt, is belangrijk. Op het moment dat één van de leerlingen er niet uit komt, kan hij/zij ervoor kiezen het probleem te negeren, weg te lopen.
2. Als stap 1 niet werkt, heeft de gepeste het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek. De belangrijkste vraag van de leerkracht aan de pester(s) is: "Is het jouw /jullie bedoeling om..." Het is de taak van de leerkracht om samen met de leerlingen de ruzie of pesterijen op te lossen ('win-win' methode) en (nieuwe) afspraken te maken. De afspraken worden (indien nodig) verwerkt in ParnasSys en komen in het dossier van de pester en de gepeste.
3. Bij herhaaldelijke ruzie of pestgedrag wordt overgegaan naar het 'Stappenplan pesten en grensoverschrijdend gedrag' zoals beschreven in paragraaf 2.6.1.

2.5 Schoolklimaat

2.5.1 Schoolcultuur/pedagogisch verwachtingen

We willen een prettig schoolklimaat creëren, waarin iedereen zich veilig voelt. Om dat te bewerkstelligen houden we ons aan de volgende punten:

- Het personeel, de leerlingen en ouders onthouden zich van seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen, seksistisch getinte gedragingen of gedragingen die door een ander als zodanig kunnen worden ervaren.
- Het personeel ziet erop toe dat dergelijke gedragingen niet voorkomen tussen leerlingen.
- Het personeel zorgt ervoor dat binnen de school geen seksueel getinte affiches, tekeningen, artikelen in bladen e.d. worden gebruikt of opgehangen die kwetsend kunnen zijn voor een bepaalde groep of individu.
- Het personeel gaat zodanig met e-mail en internet om dat zij voorkomen dat leerlingen in contact komen met geweld en seks.
- Respecteer en houd rekening met hetgeen door de ander aangegeven wordt, zowel verbaal als non-verbaal.

2.5.2 Eén op één contacten leerkrachten – leerlingen

- Als een leraar of medewerker alleen met een leerling, met grensoverschrijdend gedrag, in een ruimte in de school is, dient de deur van die ruimte open te zijn en dienen collega's hiervan op de hoogte te zijn
- Leerlingen worden buiten schooltijd niet langer dan 45 minuten alleen op school gehouden. Wanneer een leerling na schooltijd op school wordt gehouden, worden ouders en de directie hiervan op de hoogte gebracht.
- Uit de aard van het docentschap vloeit de norm voort dat een leraar een zekere terughoudendheid betracht ten aanzien van het mee naar huis nemen van leerlingen. Indien dit wel gebeurt, dan dient dit alleen met de nodige waarborgen van toezicht te geschieden. Zonder medeweten van de ouders worden leerlingen daarom niet bij een personeelslid thuis uitgenodigd. In voorkomende gevallen worden de redenen en de tijdsduur aangegeven. Tevens wordt dit gemeld bij de directie.

2.5.3 Troosten, belonen, feliciteren e.d. in de schoolsituatie

- De wensen en gevoelens van zowel leerlingen en ouders met betrekking tot troosten, belonen en feliciteren worden gerespecteerd. Leerlingen hebben het recht aan te geven wat ze prettig of niet prettig vinden (kussen, omhelzen, hand geven of geen fysiek contact). Spontane reacties bij troosten of belonen tussen de leerkracht en de leerling in de vorm van een zoen worden niet geaccepteerd. Spontane reacties bij troosten of belonen tussen leerlingen onderling kunnen gebeuren, mits het hierbij genoemde recht van de kinderen wordt gerespecteerd.
- Het is mogelijk leerlingen uit groep 1 en 2 op schoot te nemen. Ook hier dienen de wensen en gevoelens van de leerlingen te worden gerespecteerd.
- Felicitaties moeten een spontaan gebeuren blijven. Het personeel houdt hierbij rekening met het bovenvermelde. In alle groepen volgt de leerkracht in principe zijn eigen gewoonten in deze, rekening houdend met wat de leerlingen hierbij als normaal ervaren.

2.5.4 Hulp bij aan-, uit- en omkleden

- Bij de kleuters komt het regelmatig voor, dat er geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden. Bijvoorbeeld wanneer zij naar het toilet gaan, omkleden bij gym of verkleeden. Ook in hogere groepen kan dit nog een enkele keer voorkomen. Deze hulp behoort tot de normale taken van de betrokken leraar. De leraren houden hierbij rekening met de wensen en

gevoelens van de leerlingen. Een vraag als “Wil je het zelf doen?” of “Heb je liever dat je juf of meester je helpt?” wordt door de oudere leerlingen als heel normaal ervaren en meestal ook eerlijk beantwoord.

- Vanaf groep 3 worden jongens en meisjes gescheiden bij het aan-, uit- en omkleden. Bij de bovenbouw betreedt de leerkracht de kleedruimte uitsluitend na een duidelijk vooraf gegeven teken. De leraar beoordeelt of het gezamenlijk aan-, uit- en omkleden in lagere groepen als onprettig wordt ervaren. In dat geval worden de jongens en meisjes gescheiden.

2.5.5 Eerste hulp

Wanneer er eerste hulp wordt geboden waarbij de leerling zich moet ontkleden, moet er naast de hulpgevende een derde aanwezig zijn. De leerling mag zelf aangeven of dit een man of een vrouw is. Indien er hulp geboden moet worden bij ongevallen, ziek worden/zijn of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de leerlingen een rol kan spelen, wordt de uitdrukkelijke wens van de leerling gerespecteerd.

2.5.6 Buitenschoolse activiteiten

- Tijdens het schoolkamp slapen jongens en meisjes gescheiden. De begeleiding slaapt zo mogelijk op een andere plaats dan de leerlingen. Is dit laatste niet mogelijk, dan slaapt de mannelijke begeleiding bij de jongens en de vrouwelijke begeleiding bij de meisjes.
- Tijdens het aan-, uit- en omkleden van de leerlingen in de bovenbouw worden de betreffende ruimtes uitsluitend door de leiding betreden na een duidelijk vooraf gegeven teken. Op deze manier wordt er rekening gehouden met het zich ontwikkelend schaamtegevoel bij jongens en meisjes.
- Jongens en meisjes maken gebruik van gescheiden douches.
- In principe gaat een begeleider niet alleen met een leerling op pad. Mocht dit toch noodzakelijk zijn, dan moet dit gemeld worden bij de directeur en moet de reden en de tijdsduur aangegeven worden.
- Ten aanzien van schoolreizen en sportevenementen gelden deze regels, voor zover van toepassing, ook.

2.6 Melden van grensoverschrijdend gedrag

Voor het melden van grensoverschrijdend gedrag in alle vormen kent onze school vier uitgangspunten:

1. We spreken met respect over en met elkaar.
2. Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. We leren de leerlingen vanaf groep 1 dat als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander of grensoverschrijdend gedrag ziet/ ervaart en je komt er niet zelf uit, dat je hulp aan de leerkracht moet vragen.
3. Een medeleerling heeft ook verantwoordelijkheid om pesten of grensoverschrijdend gedrag (bij de leerkracht) aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
4. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem of grensoverschrijdend gedrag bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten of grensoverschrijdend gedrag zullen de leerkrachten en directie hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders/ verzorgers. De inbreng van de ouders/ verzorgers is vooral gericht op het informeren van school over het welzijn van het kind thuis, waarna we samen zoeken naar een passende oplossing.

2.6.1 Stappenplan pesten en grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er meerdere kleine incidenten hebben plaatsgevonden en er geen verbetering zichtbaar is of wanneer er een onveilige situatie ontstaat, gaat fase A in. Deze fases zijn ook schematisch weergegeven in het stappenplan van de kanjertraining (bijlage 3).

Fase A

Wanneer er een incident (pesten of grensoverschrijdend gedrag) plaatsvindt op het plein of in de klas bespreekt de leerkracht dit in eerste instantie met de leerling(en).

1. De S.T.O.R.M.-aanpak wordt hierbij gehanteerd.
2. Een incident op het plein wordt doorgegeven aan de leerkracht van de betreffende leerling(en).
3. De leerkracht zoekt verder uit wat zich heeft afgespeeld.
4. De leerkracht zorgt voor een passende maatregel.
5. De leerkracht noteert het incident in ParnasSys.
6. De leerkracht informeert ouders telefonisch.
7. In gevallen waarin sprake is van een gevaar voor één of meerdere leerlingen wordt contact opgenomen met de ouders, de directeur en de intern begeleider.

Bij een volgend incident (pesten of grensoverschrijdend gedrag) waarbij dezelfde leerling de veroorzaker is en waarbij weer de veiligheid van anderen in het geding is, kunnen de fases B tot en met D worden overgeslagen. De ernst van het incident bepaalt de fase waarnaar direct) wordt overgestapt. Dit is ter beoordeling aan de directeur en in overleg met leerkracht en intern begeleider.

Fase B

1. Wanneer een leerling voor de tweede keer in korte tijd de gedragslijn overschrijdt, wordt naast een herhaling van de handelingen die bij fase A worden doorlopen, tevens contact opgenomen met de intern begeleider en de directeur. Dit gebeurt door de leerkracht.
2. De ouders worden uitgenodigd voor gesprek met leerkracht en directeur (aanwezigheid leerling afhankelijk van de situatie en leeftijd). Met elkaar wordt gekeken naar een oplossing (bij pesten in de groep is bijv. een interventiemorgen met groep en ouders een mogelijkheid).
3. Concrete afspraken worden gezamenlijk opgesteld.
4. Het incident wordt genoteerd in ParnasSys en de gemaakte afspraken worden door de leerkracht vastgelegd en gedeeld met alle betrokkenen.
5. De volgende fases worden doorgenomen met ouders en leerling.

Fase C

1. Wanneer een leerling voor de derde keer de gedragslijn (houdt zich niet aan de in Fase B opgestelde afspraken) overschrijdt, wordt het door de leerkracht naar de directeur (bij afwezigheid intern begeleider) gebracht.
2. De leerkracht geeft een toelichting aan de directeur.
3. De directeur gaat met de leerling in gesprek.
4. Overleg met intern begeleider vindt (indien mogelijk) plaats.
5. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek. Een eerste formele waarschuwing volgt. (bijlage 1 wordt ingevuld en een kopie wordt gekoppeld aan het leerlingdossier). Bij deze melding worden de ouders nadrukkelijk gevraagd om mee te helpen een einde aan het probleem te maken. Sancties worden besproken.
6. De eerder gemaakte afspraken worden samen doorgenomen en aangepast/ aangevuld waar nodig.
7. Het incident wordt genoteerd in ParnasSys en de gemaakte afspraken worden door de

leerkracht vastgelegd en gedeeld met alle betrokkenen.

8. De volgende fases worden doorgenomen met ouders en leerling.
9. Tijdens een teamvergadering worden alle collega's geïnformeerd door de directeur en wordt hen gevraagd de leerling en de groep volgens de gemaakte afspraken te begeleiden. Dat betekent dat we ook een extra oogje in het zeil houden om bij alle leerlingen het gevoel van veiligheid te garanderen.

Mocht de leerling zich een periode (van vakantie tot vakantie) goed gedragen, zonder voorvallen, dan komt een waarschuwing te vervallen. Zo krijgt de leerling een nieuwe kans.

Fase D

1. Wanneer een leerling nogmaals de gedragslijn overschrijdt (houdt zich niet aan de in Fase B/ C opgestelde afspraken), wordt het door de leerkracht naar de directeur (bij afwezigheid intern begeleider) gebracht.
2. De leerkracht geeft een toelichting aan de directeur.
3. De directeur gaat met de leerling in gesprek.
4. Overleg met intern begeleider vindt (indien mogelijk) plaats.
5. De directeur nodigt ouders uit voor een gesprek op school. Een (herhaalde) eerste of tweede formele waarschuwing wordt gegeven.
6. De volgende fases worden doorgenomen met ouders en leerling.
7. Er wordt gekeken naar de noodzaak van externe hulp; deze ondersteuning wordt door de leerkracht, de intern begeleider, de ouders of derden desgewenst ingezet.
8. Het incident en het gesprek worden genoteerd in ParnasSys. De gemaakte afspraken worden door de leerkracht vastgelegd en gedeeld met alle betrokkenen.

Fase E

1. Wanneer een leerling nogmaals de gedragslijn overschrijdt (houdt zich niet aan de in Fase B/ C/ D opgestelde afspraken), **OF** er is sprake van een ernstig incident: schade voor de leerling, een onveilige en/of onwerkbaar situatie voor de groepsleden, medeleerlingen, omgeving en leerkracht, wordt het door de leerkracht naar de directeur (bij afwezigheid intern begeleider) gebracht.
2. De leerkracht geeft een toelichting aan de directeur.
3. De directeur gaat met de leerling in gesprek.
4. Overleg met intern begeleider vindt (indien mogelijk) plaats.
5. De directeur belt ouders om direct naar school te komen.
6. De leerling kan een time-out krijgen (leerling wordt direct door ouders opgehaald en gaat naar huis) of worden geschorst voor bepaalde tijd. Dit gebeurt altijd in overleg met het College van Bestuur van Aves.
7. Afhankelijk van de situatie wordt gekeken hoelang deze time-out/ schorsing gaat duren.
8. De leerplichtambtenaar van Emmeloord wordt door de directeur/ intern begeleider telefonisch en schriftelijk op de hoogte gebracht van de schorsing.
9. Er wordt gekeken naar de noodzaak van externe hulp; deze ondersteuning wordt door de leerkracht, de intern begeleider, de ouders of derden desgewenst ingezet. De leerling kan in het Zorgadviesteam besproken worden en opvoedingsondersteuning kan worden aangeboden.
10. Het incident en het gesprek worden genoteerd in ParnasSys. De gemaakte afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in ParnasSys en gedeeld met alle betrokkenen.
11. De leerkracht zorgt tijdens deze time-out voor werk dat de leerling kan maken zodat het niet te ver achter komt met de leerstof op de rest van de klas.
12. Tijdens de schorsing gaat de directeur met ouders in gesprek en wordt er gekeken naar vervolgstappen. De directeur geeft aan welke sancties bij aanhoudend storend gedrag kunnen volgen (verwijdering van school). Ook kan er tijdelijk voor gekozen worden om de

leerling in een andere groep te plaatsen binnen de school. Ook het plaatsen op een andere school (Time out) behoort tot de mogelijkheden. Dit gebeurt in overleg met de ouders. Er volgt verslaglegging door de directeur van het gesprek.

Fase F: Verwijzing van school.

Als een leerling drie keer geschorst is of er een onhoudbare situatie ontstaat, zijn de grenzen van de Lichtboei bereikt. Ouders worden dan verzocht hun leerling op een andere (indien nodig S.B.O.) school te plaatsen.

Bijlage 1: Brief overtreden gedragslijn

Emmeloord, datum:

Aan de ouders van

Uw zoon / dochter heeft de gedragslijn van de school overschreden op het / de volgende punt (en):

.....
.....
.....

Wij hebben uitgebreid met uw kind gesproken en aangegeven dat dit gedrag niet acceptabel is. Door middel van deze brief stellen we u op de hoogte van het incident en vertrouwen erop dat u uw kind er thuis op aanspreekt, teneinde de school te ondersteunen.

Als u deze kwestie verder met ons wilt bespreken, neemt u dan contact op om een afspraak te maken.

Om er zeker van te zijn dat deze brief bij u aan is gekomen, willen we graag dat u hem ondertekent en weer meegeeft aan uw kind.

Mocht het afwijkende gedrag langer aanhouden dan wenselijk is, dan vragen wij u op school te komen voor een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Handtekening:

Henri Romkes, directeur De Lichtboei

Gezien door :

Ouder / verzorger van:

Handtekening:

Bijlage 2 Interventieladder

Interventieladder pesten en grensoverschrijdend gedrag

Door de ladder heen loopt het stappenplan “Grensoverschrijdend gedrag” zoals beschreven in het gedragsprotocol van De Lichtboei (2.6.1)

-
17. Verwijdering-zie gedragsprotocol.
 16. Aanhoudend negatief gedrag.
 15. Schorsing en of plaatsing op een andere school.
 14. Ouders komen direct naar school: time-out of schorsing volgt.
 13. Aanhoudend negatief gedrag of sprake van een ernstig incident.
 12. Tweede formele waarschuwing wordt gegeven en de noodzaak voor externe hulp wordt besproken.
 11. Wederom wordt pesten of grensoverschrijdend gedrag leerling vastgesteld
 10. Tijdens teamvergadering worden alle collega's geïnformeerd.
 9. Eerste formele waarschuwing volgt en sancties worden besproken.
 8. Voor een derde keer wordt pesten of grensoverschrijdend gedrag leerling vastgesteld.
 7. Gezamenlijk zoeken naar oplossing en concrete afspraken worden gemaakt.
 6. Directie wordt geïnformeerd en ouders worden uitgenodigd voor een gesprek.
 5. Voor een tweede keer wordt pesten of grensoverschrijdend gedrag leerling vastgesteld.
 4. Afspraken maken over laten zien van positief gedrag.
 3. Ouders worden hierover geïnformeerd.
 2. Gesprek leerkracht -leerling met Kanjertaal waarbij de S.T.O.R.M. -aanpak wordt gehanteerd.
 1. Vaststellen/observatie pesten of grensoverschrijdend gedrag leerling.

Bijlage 3 stappenplan kanjertraining

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. De leerkracht benoemt het grensoverschrijdende gedrag:
"Ik zie dat...", "Ik hoor dat...."

En wat het met hem/haar/de klas doet (gevoel):

"Ik merk dat het ..., "Ik heb last van...", "Ik vind het storend dat..."

2. De leerkracht vraag naar de bedoeling van dit gedrag:
"Is het je bedoeling om...?" of "Wil je echt ...?"

Nee -> "Fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee"
"Hoe ga je het de volgende keer anders doen?"
"Wat spreken we af?"

Ja-> "Meen je dat?"
"Blijf je hiermee doorgaan?"
VERBAZING TONEN

Bij Ja:

3. De leerkracht stapt over naar leiderstaal:
 - "Kijk me aan", Ik wil dat je nu...", "Stoppen nu", "Hier geven ...(materiaal)"
 - "Je hebt nu de keus...."

Je luistert naar mij

Consequentie

Bijvoorbeeld:

- Dicht bij de leerkracht laten zitten
- "Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)"
- Afkoelplek
- Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie)
- Ouders bellen

4. In beide keuzes zal de leerkracht buiten lestijd een gesprek voeren met het kind.

De leerkracht vraagt nogmaals naar de **BEDOELING**:

- "Was het jouw bedoeling om ...?"
- "Ben je van plan om hiermee door te gaan?"

Onmacht

Nee, ik wil stoppen:

- Afspraken/plan maken
- Eventueel goedmaken/herstellen
- Ouders worden geïnformeerd

Onwil

Ja, ik wil doorgaan:

- Ouders worden gebeld voor een gesprek op school
- Kind uit de klas

Gesprek met ouders:
Keuren ouders het gedrag goed?

Nee

Hulp aanbieden
Passende plek indien nodig
Samen plan van aanpak maken
2 klassen hoger/lager
Kind dichtbij leerkracht

Nee, maar

Smileyposter
'Er is geen excuus voor wangedrag'
'Wilt u dat uw kind...?'

Ja

Grenzen school aangeven (Smileyposter)
Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd ouders
Is dit de juiste school voor u?
Schorsen
Gedrag verandert niet? Vervangende school